

Plenum

Tisdag 15.11.2022 kl. 13.59—16.04

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälso- och sjukvårdslagen och till lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 74/2022 rd
Lagmotion LM 75/2020 rd, 45/2021 rd
Åtgärdsmotion AM 106, 142/2020 rd
Medborgarinitiativ MI 10/2019 rd
Utskottets betänkande ShUB 21/2022 rd

Andra behandlingen, enda behandlingen

Andre vice talman Juho Eerola: Ärende 7 på dagordningen presenteras för andra och enda behandlingen. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu i andra behandlingen antas eller förkastas. Slutligen beslutar riksdagen vid enda behandlingen om åtgärdsmotionen. — Vi går till debatt, ledamot Reijonen.

Debatt

15.13 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset jättivät valiokunnassa mietintöön vastalauseen, koska esityksen sisältö ei riitä toteuttamaan sille asetettuja tavoitteita. Kannatamme lämpimästi hoitotakuun säätämistä, mutta katsomme, että se ei saa jäädä sanahelinän tasolle.

Nyt käsittelyssä oleva esitys on lähinnä vihervasemmistohallituksen viimeinen vaalitemppu, jossa hallitus, jälleen kerran, ratkaisee asian vain paperilla ja jättää sekä rahoituksen että käytännön toteutuksen seuraavan hallituksen ongelmaksi. Niin, näinhän sitovan hoitajamitoituksen kanssa on käymässä. Hallitus sääti lakiin ylvään tavoitteensa mutta joutui perääntymään siitä jo ennen hoitajamitoituksen voimaantuloa, koska ei ole hoitajia eikä hallitukselta löydy hyvinvointialueille lisää rahaa.

Arvoisa puhemies! Kuten hoitajamitoituksessa myös hoitotakuun toteutumisessa on ensisijaisesti kyse rahasta ja hoitajista. Hyvinvointialueet ovat itse arvioineet, että ensi vuoden budjetissa niille on osoitettu puolitoista miljardia liian vähän rahaa. Tämä puute ei mahdollista palveluiden parantamista, vaikka hallitus kuinka haluaisi. Puuttuva raha yhdistettynä hallituksen piilopuoluetuilla ja kallispalkkaisilla virkamiehillä pöhöttämään hallintoon johtaa siihen, että varsinaisesta käytännön työstä sekä palveluverkosta joudutaan karsimaan ja kansalaisilta palveluista perittäviä asiakasmaksuja korottamaan. Samaan aikaan laittomasti maassa olijoille hallitus haluaa tarjota jopa ilmaiset, nykyistä laajemmat terveyspalvelut. Tilanne ei näytä hyvältä — ei näytä hyvältä.

Arvoisa puhemies! Hoitajapula on tosiasia. Hoitajapula oli tosiasia jo ennen hallituskauden alkua ja ennen vaaleja. SDP kyllä esitti olevansa hoitajien asialla, mutta mitä se teki käytännössä? Korona-aikana ensin kyykytti hoitajia valmiuslailla ja sitten yritti pakottaa

Punkt i protokollet PR 123/2022 rd

rokotuksiin estämällä rokottamattomien työnteon. Kaiken kruunatakseen se näytti kansainvälistä käsimerkkiä hoitajien oikeutetuille palkankorotusvaateille ja sääti pakkotyölain lakon murtamiseksi. Kun hoitajia kohdellaan vuodesta toiseen heittopusseina, hoitajapula ei tule hellittämään. Siihen tarvitaan asenteen muutosta ja myös palkassa näkyvää arvonantoa hoitoalan veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset katsovat, että erityisesti mielenterveyspalveluiden osalta terveydenhuolto on vakavassa kriisissä. Palveluiden saatavuus riippuu niiden tarvitsijan asuinpaikasta ja maksukyvyistä. Tasa-arvo ei toteudu, ja erityisesti lasten ja nuorten osalta tilanne on kestämaton. Palveluihin ei pääse silloin, kun tarvetta olisi, mikä johtaa ongelmien pahenemiseen. Ongelmien hoitamatta jättäminen tulee yhteiskunnalle pitkällä tähtäimellä hyvin kalliiksi paitsi inhimillisesti myös taloudellisesti, kun yhä useampi joutuu jäämään ennenaikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vastalause sisältää lausumien muodossa neljä konkreettista ehdotusta kriisiä korjaamaan, neljä hyvää ehdotusta:

Ensiksi edellytämme hallitukselta, että hoitotakuuta ei ratkaista vain paperilla kielitaidottomalla halpatyövoimalla vaan palkataan jo potilasturvallisuuden kannalta välttämätöntä pätevää, ammattitaitoista ja kansalliskielet osaavaa työvoimaa.

Toiseksi haluamme kannustaa hoitajia jatko-opintoihin tiivistämällä opintokokonaisuuksia ja lisäämällä mahdollisuuksia hyödyntää aikaisemmin hankittua osaamista tutkimisissa.

Kolmanneksi haluamme parantaa mielenterveyspalveluita määrittämällä psykoterapian osaksi perusterveydenhuoltoa ja kohdentamalla siihen hyvinvointialueille riittävät resurssit.

Neljänneksi haluamme nostaa pitkäaikaissairauksien hoitoketjut osaksi hoitotakuuta.

Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaiset lausumat. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Koulumies.

15.18 Terhi Koulumies kok: Arvoisa puhemies! Myös kokoomus jätti vastalauseen tähän mietintöön ja teki siinä yhteydessä viisi lausumaesitystä. Teen ne samat lausumaehdotukset täällä, ja voin lukea ne tässä jokaisen:

Ensimmäinen kuului: ”Eduskunta edellyttää, että hoitojonojen purkamiseksi ja hoitotakuulainsäädännön toimeenpanon varmistamiseksi on viipymättä varattava riittävä rahoitus ja keinot henkilöstön veto- ja pitovoiman lisäämiseksi.”

Toinen lausuma oli seuraavanlainen: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viipymättä eduskuntaan esityksen terapiatakuun toteuttamiseksi ja varmistaa sille tarvittavan rahoituksen.”

Kolmas lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viipymättä eduskuntaan lakiesityksen omatiimimallin käyttöönottamiseksi kaikilla hyvinvointialueilla hoidon jatkuvuuden ja laadun turvaamiseksi.”

Neljäs lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että jos lasten huostaanoton tarve johtuu riittämättömistä palveluista, on sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelut, mukaan lukien erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelut, tarjottava lapselle tai nuorelle sekä hänen perheelleen välittömästi.”

Viides lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että hoitotakuulain vaikutuksia muuhun sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän saatavuuteen, toimivuuteen ja resurssien riittävyteen

Punkt i protokollet PR 123/2022 rd

seurataan huolellisesti ja tarvittaessa ryhdytään viipymättä lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.”

Eli teen nämä kokoomuksen lausumaehdotukset.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Mäkynen.

15.20 **Jukka Mäkynen ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Reijosen tekemää esitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Lindén.

15.20 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! Ihan muutama kommentti, lähinnä edustaja Reijosen puheenvuoroon.

Rahoitus on tässä kunnossa. Tähän sisältyy 73 miljoonan euron määräraha, joka on huomioitu valtion talousarviossa ensi vuodelle. Sen pidemmälle emme tietysti tee täällä sitovia rahoituspäätöksiä, mutta seuraavan vuoden tarve on 117 miljoonaa euroa, sitten 130 ja sitten 127. Nämä ovat rahoituksia, joista merkittävä osa rahoittuu sillä, että erikoissairaanhoidosta, jonne potilaat nyt hakeutuvat niissäkin tilanteissa, kun perusterveydenhuolto ei toimi, pystytään jossain määrin näitä kompensoimaan.

Toisin kuin edustaja Reijonen sanoi, henkilöstöpula ei tässä vaikuta samalla tavalla kuin hoitajamitoituksessa, koska jokainen suomalainenhan pääsee tällä hetkellä omalle lääkärilleen jo samalla viikolla, jos haluaa, kun maksaa sen itse. Tässä on ennen kaikkea kysymys siitä, kuka maksaa sen hoidon. Hoitajamitoituksen puolellahan vanhustenhoivassa tilanne on se, että sekä yksityisellä että julkisella sektorilla kärsitään hoitajavajeesta. Mutta meillä ei yksityinen sektori muuten kärsi lääkäri- eikä hoitajapulasta. Kysymys on siitä, että me ulotamme yhteiskunnan maksuvastuun koskemaan myös näitä nyt potilaiden itsensä maksamia palveluita.

Kolmas asia oli sikäli tietysti mielenkiintoinen, että esittämänsä kritiikin pohjalta, joka liittyy rahoitukseen ja henkilöstövajeeseen, perussuomalaiset esittivät lisää takuuta. Perussuomalaiset eivät ole ymmärtääkseni hylkäämässä tätä lakia vaan esittivät takuun laajentamista, joka tietysti vaatii vielä enemmän rahaa ja henkilöstöä. Tämä on tietenkin mahdollista oppositiossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

15.22 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Haluan vielä erikseen tuoda esille tuota perussuomalaisten lausumissa esitettyä yksityiskohtaa, että pitäisi olla myös kansalliskielet hyvin hallitsevaa työvoimaa. Tämä nousee merkittävään arvoon tulevaisuudessa, kun on näitä suunnitelmia hoitoalan työvoimapulan paikkaamiseksi esimerkiksi EU:n ulkopuolelta tuotavalla työvoimalla, niin että ei voi käydä niin, että suomalaisia vanhuksia hoidetaan sellaisten henkilöiden toimesta, joiden kanssa nämä vanhukset eivät käytännössä pysty kommunikoimaan yhteisen kielen puutteessa. Tämä on erittäin tärkeä asia huomioida vastaisuudessa ja tulevaisuudessa.

Sen lisäksi toisin esille, että ylipäänsä hoitoalan työvoimaongelmia ei pitäisi hallituksen omilla toimilla pahentaa. Eli esimerkiksi tämä täysin turha, perusteeton tartuntatautilain 48 a § elikkä koronarokotepakko, josta tiedettiin jo säädettäessä, että se ei tule hyödyttä-

Punkt i protokollet PR 123/2022 rd

mään mitään, koska rokotevalmistajat olivat jo myöntäneet, että tartuntoja ne rokotteet eivät estä, mutta se silti säädettiin ja se on edelleen voimassa eikä sitä ole edes kumottu, vaan sen ilmeisesti ainoastaan annetaan raueta: se oli suuri vääryys, pahensi hoitoalan työvoimapulaa, ja sellainen ei saa enää koskaan uusiutua.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Reijonen.

15.24 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa herra puhemies! On ollut puhe tästä sote-rahoituksesta ja siitä, että sote-rahoitus olisi muka kunnossa, mutta eihän se ole. Kun kerran joka sote-alue huutaa rahaa ja näyttää siltä, että niitä palveluitakin ruvetaan karsimaan, kun ei sitä rahaa nyt ole, niin ei se rahoitus kyllä ole silloin kunnossa.

On mielenkiintoinen tuo asia, että hallitus ekana poistaa näitä hoidon Kela-korvauksia, niin kuin on tehnyt, ja nyt sitten hallitus ilmoittaa, että kyllä hoitoon pääsee, jos maksaa itse. No, totta kai pääsee, jos itse maksaa, mutta kun just on ollut kyse niistä Kela-korvauksista, että ne poistettiin, niin tämä on vähän niin kuin ristiriitaista. Eli ei kyllä sote-rahoitus ole edelleenkään kunnossa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja vielä edustaja Heikkinen, ilmeisesti kannattaa. — Edustaja Heikkinen, voitteko laittaa mikrofonin päälle, niin kannatuksenne kuuluu kauemmas?

15.24 **Janne Heikkinen kok:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Koulumiehen tekemiä esityksiä.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.